

EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS
COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME

ТРЕТЯ СЕКЦІЯ

СПРАВА «ПАУНОВИЧ ПРОТИ СЕРБІЇ»

(Заява № 54574/07)

© Переклад з англійської мови та опрацювання цього рішення здійснено: адвокатом, членом Комісії з питань правової реформи при Президентіві України, Президентом Співки адвокатів України, членом Науково-консультативних рад Конституційного Суду України, Верховного Суду та Національної асоціації адвокатів України, заступником голови Галузевої експертної ради у галузі знань 08 «Право», доцентом кафедри кримінального процесу НЮУ ім. Я. Мудрого, кандидатом юридичних наук, доцентом, заслуженим юристом України

Олександром Дроздовим

адвокатом, кандидатом юридичних наук, головним науковим співробітником відділу дослідження проблем прокурорської діяльності у сфері міжнародного прав та впровадження практики ЄСПЛ науково-дослідного інституту Національної академії прокуратури України, доцентом кафедри кримінального права і правосуддя Міжнародного економіко-гуманітарного університету ім. акад. С. Дем'янчука, директором Адвокатського бюро «Дроздова та партнери»

Оленою Дроздовою

студенткою 5 курсу 3 групи Факультету адвокатури Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого

Єлизаветою Куріциною

Офіційне цитування: CASE OF Paunović v. Serbia (Application no. 54574/07)

Офіційний текст англійською мовою: <http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-198991>

РІШЕННЯ

Стаття 6 Конвенції (кримінальний аспект) • Незалежний суд • Безсторонній суд • Участь у складі суду апеляційної інстанції судді, який під час досудового розслідування був заступником муніципального прокурора; Суддя не брав участі у підготовчих стадіях оскаржуваного кримінального провадження або у складанні обвинувальних актів. • Відсутність подвійної ролі

СТРАСБУРГ

3 грудня 2019

*Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у пункті 2 статті 44 Конвенції.
Воно може підлягати редакційним виправленням*

У справі «Паунович (Paunović) проти Сербії»,

Європейський суд з прав людини (Третя Секція), засідаючи Палатою, до складу якої увійшли:

Джон Фрідрік Кьолбро (Jon Fridrik Kjølbro), *Голова,*

Фаріс Вегабович (Faris Vehabović),

Бранко Любарда (Branko Lubarda),

Карло Ранцоні (Carlo Ranzoni),

Стефані Моро-Вікстром (Stéphanie Mourou-Vikström),

Жорж Раварані (Georges Ravarani),

Джолієн Шюкінг (Jolien Schukking), *судді,*

та Андреа Тамієтті (Andrea Tamietti), *заступник секретаря секції,*

Розглянувши справу на закритому засіданні 12 листопада 2019 року, постановляє таке рішення, що було ухвалено у той день:

ПРОЦЕДУРА

1. Справу було розпочато за заявою (№ 54574/07) проти Республіки Сербія, поданої до Суду на підставі статті 34 Конвенції про захист прав людини та основних свобод (далі - Конвенція) сербським громадянином, паном Драгославом Пауновичем (Dragoslav Paunović) (далі - заявник) 3 грудня 2007 року.
2. Заявника представляв пан І. Павлович (I. Pavlović), юрист, який практикує в Сокобані. Уряд Сербії (далі - Уряд) був представлений уповноваженою особою, пані Н. Плавшич (Ms N. Plavšić), яку нещодавно замінила їх чинна уповноважена особа, пані З. Ядрієвич Младар (Ms. Z. Jadrijević Mladar).
3. Заявник стверджував, що Нішавському районному суду бракувало неупередженості, що порушило його право на справедливий судовий розгляд.

4. Заява спершу була скеровано до Третьої секції Суду (параграф 1 правила 52 Регламенту Суду). 29 вересня 2015 року Уряду було направлено повідомлення про заяву. 20 вересня 2019 року Суд змінив склад своїх секцій (правило 25 § 1), і ця справа була передано до новосформованої Четвертій секції (правило 52 § 1).

ФАКТИ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

A. Кримінальне провадження проти заявника

5. Заявник народився в 1956 році і проживає в Соко Бані (Soko Banja).

6. 2 серпня 2006 року I. S., заступник прокурора муніципальної прокуратури міста Алексінац (Aleksinac), звинуватив заявника у заподіянні тілесних ушкоджень та смерті, що були спричинені небезпечним керуванням автомобіля. (teško delo protiv bezbednosti javnog saobraćaja).

7. 24 жовтня 2006 року на першому головному слуханні справи проти заявника в міському суді м. Алексінац (Opštinski sud u Aleksincu), а також на наступних слуханнях (tokom glavnog pretresa) прокуратуру представляли заступники прокурора S.S. і I.S.

8. 12 грудня 2006 року міський суд Алексінац засудив заявника до шести місяців позбавлення волі за вказане правопорушення. І заявник, і заступник прокурора I.S. оскаржили це рішення.

9. 17 квітня 2007 року Нішавський окружний суд (Okružni sud u Nisu), діючи як суд апеляційної інстанції у складі трьох суддів, а саме судді N.S. як головуючого, судді В.К. як судді-доповідача та судді S.M., за наслідками розгляду апеляційної скарги залишив в силі рішення суду першої інстанції. Суддя В.К. був обраний суддею окружного суду 15 серпня 2006 року.

10. Заявник подав касацію скаргу з питань права (zahtev za ispitivanje zakonitosti pravosnažne presude), поскаржившись, зокрема, на участь судді В.К. у складі Нішавського окружного суду під час апеляційного провадження. Заявник стверджував, оскільки суддя В.К. обіймав посаду заступника муніципального прокурора в Алексінаці під час розгляду кримінальної справи проти нього у першій інстанції, склад Нішавського

окружного суду порушив гарантію неупередженості. Він скаржився на наступне:

«Суддя [В.К.], який брав участь, як член палати другої інстанції та суддя-доповідач у апеляційному провадженні, займав посаду заступника муніципального прокурора міста Алексінац на момент розгляду справи у першій інстанції...

... публічний інтерес у кримінальному провадженні проти [заявника] відстоювала муніципальна прокуратура м. Алексінац, представником якої був В.К. ...

... що [В. К.] підлягав відводу через несумісність посад судді та прокурора. "

11. 23 жовтня 2007 року Верховний суд Сербії відхилив касаційну скаргу заявника з питань права, встановивши, що суддя В.К. не брав участі у провадженні проти заявника як прокурор, і він підтримав рішення судів нижчої інстанції. Щодо скарги на те, що суд другої інстанції не був неупередженим, Верховний Суд заявив:

"Верховний Суд вважає вимоги, наведені в касаційній скарзі безпідставними, оскільки з матеріалів справи випливає, що член колегії, суддя В.К., не брав участі в цьому провадженні як заступник муніципального прокурора, а також не брав участі у розслідуванні, і тому його не потрібно було виключати зі складу суду виключно через те, що під час провадження в першій інстанції він займав цю функцію в Алексінац ".

12. Заявник був звільнений з в'язниці 11 червня 2008 року після відбування чотирьох місяців свого покарання.

В. Інші відповідні факти

13. Заявник працював податковим інспектором Податкової служби Міністерства фінансів.

14. Виконуючи свої обов'язки, заявник переглянув роботу конкретної компанії і у 2005 році подав заяву про порушення кримінальної справи проти цієї компанії та відповідальної особи V. K., яка є братом судді В.К.

15. 20 березня 2008 року, згідно із Законом про державну адміністрацію, Міністерство фінансів звільнило заявника *ex lege* з державної служби, оскільки він був засуджений за злочин та ув'язнений на шість місяців позбавлення волі.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО І ПРАКТИКА

16. Положення Кримінально-процесуального кодексу 2001 р. (*Zakonik o krivičnom postupku*, Офіційний вісник Федеральної Республіки Югославії, №

70/01 та 68/02; та Офіційний вісник Республіки Сербія - "OG RS" - № 58/04, 85/05, 115/05 та 46/06), що діють на момент розгляду матеріалів, передбачають різні підстави для примусового відводу суддів зі складу колегії, а саме:

Стаття 40

"Суддя чи суддя-засідатель можуть бути виключені з засідання у разі:

1) якщо він отримав травму чи шкоду внаслідок правопорушення;

...

4) якщо в тій же кримінальній справі він брав участь у розслідуванні [vršio istražne radnje] або якщо він брав участь у провадженні як прокурор, захисник, законний представник чи адвокат потерпілої особи або прокурора, або якщо він давав свідчення як свідок або як експерт;

...

6) якщо є інші обставини, які можуть поставити під сумнів його неупередженість ".

17. Підстави, викладені в пунктах 1 - 5 статті 40, вважаються обов'язковими підставами для відводу судді чи мирового судді від засідання у справі. Стаття 41 передбачала, що з моменту, коли судді або мировому судді стало відомо про будь-яку безумовну підставу для виключення його участі у засіданні по справі, цей суддя не має брати участь у справі або довести обставини, які виключали його участь у засіданні, до безпосередньої відомо голови суду, членом якого він або вона є, після чого голови суду має призначити замість нього іншого суддю. Суддя чи мировий суддя також повинні повідомити голову суду про будь-які інші обставини (відповідно до статті 40 (6)), які могли б бути підставою для його відводу.

18. Статті 7 та 14 Закону про прокуратуру (*Zakon o javnom tužilstvu*, OG RS № 63/01, 42/02, 39/03, 44/04, 61/05, 46/06 та 106/06 - остання згадка, опублікована відповідним рішенням Конституційного Суду) передбачає, що прокурор повинен виконувати свої обов'язки безпосередньо або через своїх заступників, і що кожен, хто перебуває в прокуратурі, йому підпорядковується, включаючи його чи її заступників. Заступники прокурорів зобов'язані виконувати всі дії, довірені їм прокурорами, а також можуть без будь-якого конкретного дозволу здійснювати будь-які дії, які мають право здійснювати прокурори.

ПРАВО

I. СТВЕРДЖУВАНЕ ПОРУШЕННЯ СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

19. Заявник скаржився, що в апеляційному провадженні у Нішавському окружному суді його справа не була справедливо розглянута неупередженим судом, враховуючи присутність у колегії судді В.К., який раніше займав посаду заступника муніципального прокурора під час кримінального провадження проти заявника у першій інстанції. Заявник також заявив, що, виконуючи обов'язки податкового інспектора у 2005 році, він переглянув роботу конкретної компанії та запропонував розпочати провадження за фактом правопорушення проти цієї компанії та відповідальної особи V. K., яка була братом судді В.К. (див. вище пункт 14). На думку заявника, це призвело до порушення вимог Конвенції, щоб його справа була вирішена "неупередженим судом", порушуючи цим пункт 1 статті 6 Конвенції, який відповідно стосується наступного:

"Кожен має право на справедливий ... розгляд його справи ... незалежним і безстороннім судом, встановленим законом, який ... встановить обґрунтованість будь-якого висунутого проти нього кримінального обвинувачення".

А. Скарга щодо ймовірної небезсторонності судді В.К. на ґрунті родинних стосунків з V.К.

20. Суд вважає за доцільне спочатку розглянути скаргу на ймовірну відсутність неупередженості на основі родинних стосунків судді В.К. з вищезгаданим V.К., проти якого заявник ініціював провадження за фактом правопорушення (див. пункт 14 вище).

21. Уряд підкреслив, що заявник не висунув своїх звинувачень про те, що він подав заяву про відкриття провадження за фактом правопорушення проти брата судді В.К. у національних судах та у своїй заяві до Суду, але вперше згадав про це у своїх зауваженнях, поданих після того, як Уряд був повідомлений про цю справу. Вони припускають, що заявник зловживав правом індивідуального звернення, значенному у пункті 3 (а) статті 35 Конвенції, оскільки його новий аргумент перед Судом був прихованим та оманливим, оскільки він не зміг його викласти своєчасно та на національному рівні.

22. Суд зазначає, що він має юрисдикцію перевіряти, з огляду на вимоги Конвенції, обставини, на які скаржився заявник. Крім того, заявник може роз'яснити або уточнити свої первісні доводи під час конвенційного розгляду. Суд повинен враховувати не тільки первісно подану заяву, але й

додаткові документи, призначені для її уточнення задля усунення початкових неточностей або недоліків (див., наприклад, справа «*Ringeisen v. Austria*», 16 липня 1971, § 90, серія А номер 13, та «*Радомілья та інші проти Хорватії*» [ВП], № 37685/10 та 22768/12, §§ 121-122, 20 березня 2018 року, з подальшими посиланнями).

23. Однак, звертаючись до цієї справи, Суд зауважує, що скарга, викладена у пункті 20 вище, не була включена до первинної заяви, в якій заявник звернувся зі скаргою відповідно до статті 6 Конвенції стосовно лише можливої подвійної функції судді В.К. у оскаржуваному кримінальному провадженні. Додаткова скарга була подана після повідомлення про заяву Уряду, в остаточній відповіді заявника на заперечення Уряду щодо прийнятності та суті заяви від 17 березня 2016 року. Ця скарга не є доопрацюванням початкової скарги заявника до Суду, повідомлення про яку було надано Уряду. Таким чином, вона не була сформована або розроблена досить дочасно, щоб дозволити обмінятися сторонам відповідними зауваженнями (див. у різних контекстах і *mutatis mutandis*, «*Нурай Сен проти Туреччини*» (№ 2), № 25354/94, § 200, 30 березень 2004 р. «*Скубенко проти України*» (ухв.), № 41152/98, 6 квітня 2004 р.; «*Мельник проти України*», № 72286/01, п. 61-63, 28 березня 2006 р.; «*Мазняк проти України*», № 27640/02, § 22, 31 січня 2008 р.; «*Кунчева проти Болгарії*», № 9161/02, § 18, 3 липня 2008 р.; «*Лісєв проти Болгарії*», № 30380/03, § 33, 26 лютого 2009 р. та «*Tsonyo Tsonev v. Bulgaria*», № 33726/03, § 24, 1 жовтня 2009 р.).

24. Тим не менш, Суду не повинен вирішувати, чи доцільно розглянути це питання окремо на цій стадії провадження, оскільки скарга в будь-якому випадку є неприйнятною, оскільки заявник не виразив її ні у формі, ні по суті у своїй апеляційній скарзі до Верховного Суду (див. пункт 10 вище), і тому він не вичерпав наявні та ефективні внутрішні засоби захисту (див. «*Schimanek v. Austria*» (ухв.), № 32307/96, 1 лютого 2000 р.; «*Salaman v. the United Kingdom*» (ухв.), № 43505/98, 15 червня 2000 р.; «*Strømberg v. Denmark*» (ухв.), № 57211/00, 20 червня 2002 р., та «*Andersen v. Denmark*» (ухв.), № 57204 / 00, 5 вересня 2002 р.).

25. Отже, Суд вважає, що цю частину заяви необхідно відхилити відповідно до пунктів 1 та 4 статті 35 Конвенції щодо невичерпання всіх національних засобів юридичного захисту.

В. Скарга щодо стверджуваної упередженості судді В.К. на ґрунті його подвійної функції

1. Прийнятність

26. Уряд констатував, що заявник не скористався конституційним засобом захисту і представив декілька рішень Конституційного Суду, в яких той встановлював, що національні суди не були неупередженими та наказував відновити розгляд справ, хоча і з інших підстав, ніж ті, що розглядаються у даній справі.

27. Зважаючи на те, що Суд вже встановив, що конституційна скарга в принципі не є ефективним засобом правового захисту для заяв, поданих до 8 серпня 2008 року (див. «*Vinčić and Others v. Serbia*», № 44698/06 та 30 інших, § 51, 1 грудня 2009 р.) і що питання про вичерпання національних засобів правового захисту, як правило, визначається посиланням на дату подання заяви (див. «*Cvetković v. Serbia*», № 17271/04, п. 41, 10 червня 2008 р. та «*Baumann v. France*», № 33592/96, § 47, ЄСПЛ 2001-V (витяги)) - тобто до 8 серпня 2008 року у цій справі (див. пункт 1 вище) - Суд вважає, що заявник справді вичерпав усі ефективні правові засоби захисту та не мав зобов'язання скористатися конституційною скаргою. Відповідно, заперечення Уряду необхідно відхилити.

28. Суд зазначає, що скарга не є явно необґрунтованою у розумінні статті 35 § 3 (а) Конвенції. Він також зазначає, що вона не є неприйнятною з будь-яких інших підстав. Тому її слід визнати прийнятною.

2. Щодо суті справи

(а) Доводи сторін

і Заявник

29. Заявник стверджував, що його право на справедливий розгляд безстороннім судом було порушено, оскільки суд другої інстанції не був неупередженим. Він заявив, що суддя В. К. підлягав відводу через взаємну несумісність посад судді та прокурора. Заявник заявив, що під час розгляду справи проти нього у першій інстанції суддя В.К. був заступником муніципального прокурора, і це не має значення, чи суддя виступав прокурором у судовому провадженні, чи ні. Заявник підкреслив, що в будь-якому випадку заступники прокурорів представляють державних прокурорів при виконанні своїх обов'язків та посилаються на принципи єдності, неподільності та ієрархічної структури прокуратури (*princip inokosnosti*

funkcije public tužioca; див. пункт 18 вище). Таким чином, заявник стверджував, що участь судді В.К. під час провадження в суді апеляційної інстанції поставила під сумнів дотримання вимог об'єктивної перевірки щодо неупередженості згідно з § 1 статті 6 Конвенції.

ii Уряд

30. Уряд стверджував, що не було порушено пункт 1 статті 6 Конвенції. По-перше, він стверджував, що сам факт того, що В.К. колись був співробітником муніципальної прокуратури міста Алексінац не було приводом сумніватися в його неупередженості в подальшій ролі члена судової колегії. На відміну від справи *«П'єрсак проти Бельгії»* (1 жовтня 1982 року, серія А № 53), у цій справі В.К. жодним чином не був за посадою вище заступників прокурора, не мав ані повноважень переглядати або виправляти подання інших заступників, ані повноважень впливати на діяльність заступників, які брали участь у справі заявника. Згідно з матеріалами кримінальної справи (Кі № 73/06) було зрозуміло, що В.К. не був призначений брати участь у справі заявника у ролі заступника прокурора і він не вчиняв жодних дій у провадженні проти заявника.

31. Посилаючись далі на справу *«Волстон проти Норвегії»* ((ухв.), № 37372/97, 11 грудня 2001 р.) та часові рамки, в яких суддя В.К. був заступником прокурора, Уряд заявив, що суддя В.К. був призначений суддею Нішавського районного суду 15 серпня 2006 року (див. пункт 9 вище), навіть ще до того, як міський суд провів перше засідання у справі заявника (див. пункт 7 вище). Іншими словами, на час, коли було проведено перше основне засідання суддя В.К. не був заступником муніципального прокурора вже два місяці, натомість був суддею окружного суду. Тому він не міг брати участь на жодній з стадій провадження у національних судах як заступник прокурора.

32. Уряд додатково пояснив внутрішні механізми усунення будь-яких порушень, які могли б поставити під сумнів незалежність та неупередженість судів, включаючи можливість відводу (див. пункт 17 вище). Він підкреслив, що заявник використав один із цих механізмів, а саме прохання про захист законності, піднімаючи конкретне питання у своїй справі (див. пункт 10 вище). Однак вищий національний суд не вважав, що побоювання заявника щодо неупередженості судді є об'єктивно виправданим, і дійшов висновку, що умов для відводу судді немає, оскільки суддя не брав ніякої участі у кримінальному переслідуванні (див. пункт 11 вище).

33. Нарешті, Уряд знову посилається на справу «*П'єрсак проти Бельгії*» (цитовану вище, § 30 (b)), роблячи висновок, що «це буде занадто протилежною крайністю, якщо стверджувати, що колишні працівники прокуратури не можуть брати участь в судовому розгляді кожної справи, провадження по якій спочатку здійснювалося цією прокуратурою, хоча особисто їм ніколи не доводилося займатися даною справою».

(с) Оцінка Суду

і Загальні принципи

34. Суд зазначає, що відповідна судова практика викладена у справах «*Моріс проти Франції*» ([ВП] № 29369/10, §§ 73-78, ЄСПЛ 2015; див. також у кримінальному контексті «*Кунріану проти Кінру*» [ВП], № 73797/01, §§ 118-21, 15 грудня 2005 року, та «*Sigurður Einarsson and Others v. Iceland*», № 39757/15, п. 55-59, 4 червня 2019 року). Її можна підсумувати таким чином.

35. Безсторонність означає відсутність упередженості або прихильності. Її наявність чи відсутність може бути оцінена за суб'єктивним критерієм, де повинні прийматися до уваги особисті переконання і поведінка певного судді, тобто чи мав суддя особисту упередженість в конкретній справі, та об'єктивним критерієм, який визначає, чи надав відповідний суддя достатні гарантії, що дозволяють виключити будь-який сумнів щодо його неупередженості. Щодо другого критерію, то необхідно встановити, чи існують, крім поведінки самого судді, факти, що потребують доведення, які можуть викликати сумнів у неупередженості судді. Мається на увазі, що при ухваленні рішення про те, чи є в конкретній справі законна підстава побоюватися, що конкретний суддя або склад суду проявили недостатню неупередженість, думка відповідної особи є важливою, але не вирішальною. Вирішальним є те, чи може це побоювання бути об'єктивно виправданим (див. «*Мікалеф проти Мальти*» [ВП], № 17056/06, § 96, ЄСПЛ 2009). У зв'язку з цим, слід мати на увазі, що навіть зовнішні прояви можуть мати певну значимість або, іншими словами, «справедливість повинна не тільки вершитися, але має бути також очевидно, як вона вершиться» (див. «*Де Кубер проти Бельгії*» 26 жовтня 1984 р., § 26, Серія А № 86). Для того, щоб задовольнити вимогу неупередженості, національний суд повинен дотримуватися як суб'єктивних, так і об'єктивних критеріїв (див. серед інших джерел, справу «*Моріс*», цитовану вище, § 73).

36. Суд нагадує, що слід також враховувати питання внутрішньої організації (див. цитована вище справа *«П'єрсак»*, пункт 30 (d), та *«А.К. проти Ліхтенштейну»*, № 38191/12, п. 67, 9 липня 2015 року), та існування національних процедур для забезпечення неупередженості, а саме правил, що регулюють відвід суддів, є однаково важливим фактором. Такі правила виражають заінтересованість національного законодавця з приводу усунення всіх обґрунтованих сумнівів щодо неупередженості відповідного судді чи суду, та є спробою забезпечити неупередженість шляхом усунення причин таких проблем. Окрім забезпечення відсутності фактичної упередженості, вони спрямовані на усунення будь-якого прояву небезсторонності, і таким чином сприяють підвищенню довіри, яку суди мають вселяти громадськості у демократичному суспільстві (див. *«Мікалеф»*, цитований вище, § 99, і *«Межраніч проти Хорватії»*, № 71615/01, § 27, 15 липня 2005 року). Таким чином, будь-який суддя, стосовно якого є законні підстави для побоювань у відсутності неупередженості, повинен взяти самовідвід (див. *«Castillo Algar v. Spain»*, 28 жовтня 1998 р., пункт 45, Звіти про судові рішення та рішення 1998 VIII).

37. Відповідно до судової практики Суду, той факт, що суддя діяв у різних статусах в одній і тій же справі, може за певних обставин поставити під загрозу неупередженість суду. У справі *«П'єрсак»* (цитований вище, §§ 30-31) той факт, що суддя головував у кримінальному процесі після того, як був керівником прокуратури, що підтримувала обвинуваченням у цій само справі, був здатний поставити під сумнів неупередженість суду, порушуючи пункт 1 статті 6 Конвенції. У справі *«Wettstein v. Switzerland»* (№ 33958/96, § 47, ЄСПЛ 2000-XII) відбувся збіг у часу між двома групами проваджень, в яких в одній із справ одна особа виконувала як функцію судді, так і законного представника сторони, яка виступає проти заявника в іншій. Як наслідок, у такому випадку заявник мав підстави побоюватися, що суддя, про якого йде мова, продовжує оцінювати його як протилежну сторону. Суд дійшов висновку, що така ситуація могла викликати законні побоювання у заявника, що суддя не підійшов до справи з необхідною неупередженістю.

Нарешті, у справі *«Межраніч»* (цитований вище, §§ 28-37) суддя грав подвійну роль: судді в третій інстанції та адвоката опонентів заявника на ранній стадії одного судового провадження, факт, який також був підкріплений залученням дочки судді як адвоката опонентів заявника під час судового розгляду. Цих фактів було достатньо для того, щоб Суд дійшов висновку про порушення пункту 1 статті 6 Конвенції у даній справі.

ii. Застосування цих принципів у цій справі

38. Повертаючись до обставин цієї справи, Суд зазначає, що міським судом Алексінацу заявника було засуджено до шестимісячного ув'язнення за небезпечне керування після звинувачення його муніципальною прокуратурою міста Алексінац (див. пункти 6 та 7 вище). За наслідками розгляду його апеляційну скаргу було відхилено Нішавським окружним судом. Суд зазначає, що побоювання заявника щодо відсутності неупередженості у цій справі впливали із того, що суддя В.К. займав посаду заступника муніципального прокурора в муніципальній прокуратурі міста Алексінац на момент пред'явлення заявнику цією ж прокуратурою обвинувачення у вчиненні даного злочину, а згодом брав участь як суддя-доповідач у кримінальному провадженні проти заявника у суді апеляційної інстанції (див. пункт 9 вище).

39. Заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду (див. пункт 10 вище), використовуючи доступний засіб захисту – скаргу з питань права (*zahtev za ispitivanje zakonitosti pravosnažne presude*). Верховний Суд підтримав доводи нижчої інстанції та відхилив касацію щодо відсутності неупередженості, встановивши, що суддя В.К. не брав участі у розслідуванні чи обвинуваченні проти заявника, як заступник прокурора, і тому не мав бути виключений зі складу колегії просто тому, що він виконував цю роль прокурора в Алексінац під час судового розгляду в суді першої інстанції (див. пункт 11 вище).

40. У цій справі Суд зауважує, що суддя В.К. не взяв самовідвід, а також заявник не вимагав його відводу, не подав заперечення щодо його потенційного упередження або його поведінки під час провадження у суді апеляційної інстанції. Колегія суду виклала вичерпні роз'яснення своєї ухвали і не висловила жодних упереджень щодо заявника взагалі (на противагу справі «Купріану», цитованій вище, §§ 130-133, та, *mutatis mutandis*, схожій справі «Пановіц», цитованій вище, §§ 96-100). Таким чином, немає підтверджень того, що суддя В.К. фактично або суб'єктивно був упередженим щодо заявника під час засідання в окружному суді у його справі, а також сам заявник не стверджував про це.

41. Суд також нагадує, що той факт, що суддя раніше у своїй кар'єрі виконував обов'язки прокурора сам по собі не є підставою для побоювання, що йому бракує неупередженості (див. вищезгадану справу «П'єрсак», § 30 (b), та «К. Проти Данії» (ухв.), № 19524/92, рішення Комісії від 5 травня

1993 р.), також це не той випадок, коли суддя колись був співробітником прокуратури у справі, яку спочатку розслідувало це відомство, адже суддя, про якого йдеться, ніколи не займався цією справою безпосередньо (справа «П'єрсак», там само). Що стосується попередньої позиції судді В.К., Суд вважає, що в цій справі суддя В.К. насправді не виконував подвійну роль в єдиному судовому провадженні, яке є предметом цієї заяви. Інформація, надана Урядом (див. пункт 30 вище), підтверджує, що суддя В.К. не брав активної чи формальної участі у підготовчих стадіях кримінального провадження чи в складанні обвинувального акту прокуратурою. На відміну від справи «П'єрсак» (цитованої вище), яка стосувалась судді, який раніше виконував обов'язки старшого заступника прокурора і мав повноваження контролювати діяльність заступників прокурора, у цій справі суддя В.К. жодним чином не був ієрархічно вище заступників прокурора, які діяли у справі заявника, і не давав їм ніяких інструкцій щодо того, як діяти у даній справі. Він не мав ані повноважень переглядати або виправляти подання інших заступників, ні повноважень впливати на діяльність заступників, які діють у справі заявника. Суд погоджується з Урядом і посиляється на свій висновок у справі «П'єрсак» (цитований вище, пункт 30 (b); див. також «*Jerino' v. Italy*» (ухв.), № 27549/02, 2 вересня 2004 р.):

«це буде занадто протилежною крайністю, якщо стверджувати, що колишні працівники прокуратури не можуть брати участь у судовому провадженні у кожній справі, яку спочатку розслідував цей орган, хоча особисто їм ніколи не доводилося займатися цією справою. Настільки радикальне рішення, засноване на негнучкому та формалістичному уявленні про єдність та неподільність прокуратури, створило б практично непроникний бар'єр між цим органом та судом. Це призвело б до потрясінь в судовій системі низки Договірних Держав, коли переведення з одного з цих відомств в інше є поширеним явищем. Перш за все, сам факт того, що суддя колись був працівником прокуратури, не є приводом для побоювань, що йому бракує неупередженості».

42. Хоча Суд наголошує на важливості "видимих приводів" в цьому контексті (див. цитата судової практики в пункті 35 вище), він вважає, що зв'язок судді з обвинуваченням у цій справі був віддаленим, і не переконаний, що сам факт того, що В.К. був співробітником прокуратури на той час, коли заявнику було пред'явлено обвинувачення, є достатнім, аби викликати сумніви щодо незалежності та неупередженості суду другої інстанції. Зважаючи на вищевикладене, Суд, як і Верховний Суд, не вважає, що побоювання заявника щодо неупередженості цього судді були об'єктивно виправданими.

43. Отже, Суд вважає, що в даному випадку не було порушення статті 6 Конвенції.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ СУД ОДНОГОЛОСНО,

1. *Оголошує* скаргу щодо стверджувано подвійної функції судді В. К. прийнятною, а решту заяви непринятною;
2. *Постановляє*, що не було порушено статті 6 Конвенції.

Учинено англійською мовою та повідомлено письмово 3 грудня 2019 року відповідно до пунктів 2 та 3 правил 77 Регламенту Суду.

Андреа Тамієтті
Заступник Секретаря

Джон Фрідрік Кьолбро
Голова